

Motion till riksdagen 2021/22:4468

av **Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD)**

med anledning av prop. 2021/22:150 Förbud mot utvinning av kol, olja och naturgas och skärpta regler för utvinning i alunskiffer

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2021/22:150 Förbud mot utvinning av kol, olja och naturgas och skärpta regler för utvinning i alunskiffer.

Motivering

I propositionen föreslås ändringar i miljöbalken (1998:808) och minerallagen (1991:45) som innebär ett förbud mot utvinning av stenkol, brunkol, råolja, skifferolja och naturgas på motsvarande sätt som förbud mot brytning av uran. Regeringen lämnar även förslag som syftar till att skärpa regelverket för utvinning ur alunskiffer.

Utifrån en ambition att nå minskade utsläpp av koldioxid är en utfasning av fossila energikällor på sikt eftersträvansvärt. Givet kriget i Ukraina och det försämrade säkerhetspolitiska läget är dock tidpunkten synnerligen illa vald för de aktuella förslagen, framför allt då en sådan lagstiftning skulle kunna riskera att försämma förutsättningarna för totalförsvaret att fullfölja sitt samhällsuppdrag. Det senare lyfter Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) fram i sitt remissvar till regeringen. Det mesta tyder också på att användning av fossila bränslen kommer att fortsätta i Sverige under lång tid. Utan tillgång till bränslen som bensin och diesel stannar Sverige. Försvarsmakten och MSB påpekar att såväl det militära som det civila försvaret under lång tid framöver kommer att vara beroende av fossila bränslen och att det ur försörjningsberedskapssynpunkt är bäst om det finns möjlighet till en inhemsk utvinning av de mineral som behövs för landets försörjning. Förslagen i propositionen stänger dörren för detta.

Det är också en märklig prioritering av regeringen att gå fram med förslagen samtidigt som omvärlden försöker göra sig oberoende av den ryska oljan och gasen. Även Svemin är kritiska till tidpunkten för förslagen och skriver i sitt remissvar: "Förbudet kan även komma att påverka Sveriges krisberedskap gällande egen framtida försörjning av olja och gas till dess att alternativ till dessa produkter finns tillgängliga." Till detta ska läggas att förslagen i propositionen delvis slår in öppna dörrar; det finns i dagsläget inte något företag som har undersökningstillstånd för olja eller gas.

Förslagen är uttryck för plakatpolitik som inte löser problem utan snarare skapar nya problem som föranleder undantag som undantag från förbudet utifrån forskningsändamål. För att påbörja verksamhet som innebär brytning av stenkol, brunkol och skifferolja samt utvinning av råolja, skifferolja och naturgas krävs alltid tillstånd enligt miljöbalken.

Gällande förslaget om ett införande av lämplighetskrav för utvinning ur alunskiffer kan det vålla tillämpningsproblem. Alunskiffer är ingen homogen bergart och ett lämplighetskrav gör att det uppkommer gränsdragningsproblem eftersom det egentligen inte finns en tydlig definition av vad som utgör alunskiffer; det finns utrymme för godtycklighet. Otydligheter gällande hur svensk lagstiftning ska implementeras kan medföra en ytterligare negativ påverkan på bilden av Sverige som attraktivt prospekteringsland. Sveriges geologiska undersökning (SGU) anser att utvinning ur alunskiffer inte kan jämföras med utvinning av olja eller gas och att det därför inte finns skäl att ändra minerallagen gällande lämplighetskrav. Både Svemin och SGU anser vidare att den generella kunskapen gällande utvinning av metaller ur alunskiffer behöver förbättras men att det är tveksamt vad en lämplighetsprövning av sökanden skulle kunna tillföra om kunskapsläget samtidigt är lågt bland myndigheter och akademien.

I framtiden kan ett förslag om förbud mot fossila bränslen vara rätt och riktigt, men i ett läge då brinnande krig pågår i en del av Europa måste förslag som kraftigt inskränker möjligheter till självförsörjning avvisas av säkerhetspolitiska skäl. Vi menar också att det är anmärkningsvärt att regeringen lägger fram ett förslag som riskerar att ytterligare försämra Sveriges attraktivitet som land att investera i ur gruvnäringens perspektiv. Regeringen borde i stället verka för att stärka Sveriges ställning, och rykte, som gruvnation genom att förenkla för gruvnäringen. Detta är särskilt angeläget mot bakgrund av att såväl prospekteringsviljan som Sveriges anseende i internationella jämförelser av gruvnationer har minskat påtagligt under ett antal år.

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Eric Palmqvist (SD)

Alexander Christiansson (SD)

Josef Fransson (SD)